

دومین فرمانده نیروی زمینی

سر لشکر قاسمعلی ظهیر نژاد

از خرداد ۱۳۵۹ تا مهر ۱۳۶۰

مؤلف:

محمد مطواعی

www.ketab.ir

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۳

سرشناسه	: مطواعی، محمد، ۱۳۳۹
عنوان و نام پدیدآور	: دومین فرمانده نیروی زمینی سرلشکر قاسمعلی ظهیرنژاد از خرداد ۱۳۵۹ تا مهر ۱۳۶۰ / مؤلف محمد مطواعی.
مشخصات نشر	: تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۳۰۶ ص: مصور (رنگی)، نقشه (رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۶۳۲-۸۳۳۰-۵۱-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۳۰۰-۳۰۶.
موضوع	: ظهورنژاد ارشادی، قاسمعلی، ۱۳۰۳ - ۱۳۷۸ .
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹ -- خاطرات
	Iran-Iraq War, ۱۹۸۰-۱۹۸۸ -- Personal narratives
	سرداران -- ایران -- سرگذشتنامه
	Generals -- Iran -- Biography
شناسه افزوده	: دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا. انتشارات دافوس
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۸۲۱۰۸۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فها

عنوان: دومین فرمانده نیروی زمینی سرلشکر قاسمعلی ظهیرنژاد از خرداد ۱۳۵۹ تا مهر ۱۳۶۰

مؤلف: محمد مطواعی

طراح جلد: علیرضا اکبرپور

صفحه آرای: هدی مسگران

ناشر: دافوس

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۳۰۶ ص

نوبت چاپ: چاپ اول

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳

چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۳.۲۶۰.۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس

تلفن: ۶۶۴۷۰۴۸۶-۰۲۱ ، ۰۲۱-۶۶۴۱۴۱۹۱

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلف می‌باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

پیشگفتار

حمد و سپاس خداوندی را که یکتاست و شریکی ندارد بزرگ و بلند مرتبه و غنی است. تنها او پروردگار عرش بزرگ است. روزی ما بر اوست که بی حساب می دهد و ما را به سر منزل سعادت و سلامت می خواند. رزمندگان در راهش را هدایت و تنها یاد او دل ها را آرام می کند. خدایی که وفادار به عهد است و فرموده که جان و مال رزمندگان در راهش را به بهای بهشت جاودان خریداری کرده آنانی که در راهش، دشمنان دین خدا را به قتل برسانند و یا خود کشته شوند. کتابی که پیش روی شماست، شرحی به اختصار بر مجموعه اقدامات رزمندگان نیروی زمینی و فرماندهی نواجا، سرتیپ قاسمعلی ظهیرنژاد در جنگ تحمیلی عراق علیه ایران اسلامی و دفاع مقدس است. سربازانی که رضای خداوند را در سختی جنگ می جستند و از مکتب پیامبر گرامی اسلام و امام عصر (عج) قوت قلب می گرفتند و راهشان حسینی بود و پا در رکاب، رهبر کبیر انقلاب اسلامی و فرماندهی معظم کل قوا بودند و راه و رسم مکتب حسینی را با آیین ایرانیت خویش درآمیختند. آری! فرزندان این آب و خاک را دوست می داریم که روایت شور امید را با چنان افتخاری برایمان به یادگار گذاشتند.

کتاب در نظر دارد به منظور بهره گیری و عبرت آموزی و جهاد تبیین به حوادث و رویدادهای انجام شده در جنگ تحمیلی که در زمان فرماندهی سرتیپ قاسمعلی ظهیرنژاد انجام گرفت را برای آشنایی، شناخت و درک حقایق آن ها برای جلوگیری از فراموشی و تحریف حماسه های اجرا شده را ارائه کند. تاملت عزیز و با صفای ایران اسلامی از رشادت های فرزندان خود آگاه شوند. کسانی که قصد تحقیقات بیشتری دارند می توانند به منابع و مآخذ آخر کتاب مراجعه نمایند. جمع آوری این اثر یکی از برکات ۱۱۰ ماه حضور در مناطق عملیاتی دفاع مقدس بوده که نصیب من رزمنده شده و بر مبنای فرمان خداوند در قرآن از آنچه روزی شما کردیم انفاق کنید تقدیم می شود. خداوند رحمان را سپاس می گزارم و از سوزیدای دل از او می خواهم خدمت گزاران عرصه دفاع از عزت و شرف و اقتدار ایران اسلامی را از دولت اکرام خویش بی نصیب نگذارد. در نهایت امید آن

است که این کتاب موردپسند علاقه‌مندان به حوزه دفاع مقدس و تاریخ معاصر ایران قرار گرفته باشد.

در اینجا از نویسندگان دفاع مقدس، سرلشکر حسین حسینی‌سعدی و گروه مؤلفان، نویسنده کتاب‌های ارتش در دفاع مقدس، تهاجم - تثبیت، جلد اول، آفند متقابل - شکست متجاوز، جلد دوم، سرتیپ دوم دکتر مجتبی جعفری نویسنده کتاب اطلس نبردهای ماندگار، آخرین نبرد و نبردهای ماندگار به روایت آمار، سرتیپ محمود رستمی نویسنده کتاب فرهنگ واژه‌های نظامی، آقای محمد درودیان نویسنده کتاب‌های آغاز تا پایان سیری در جنگ ایران و عراق، خونین شهر تا خرمشهر، پرسش‌های اساسی جنگ، سیدعلی اشکان‌فر و عبادالله هادیان، نویسندگان کتاب نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران در هشت سال دفاع مقدس، اردشیر کریم‌زاده و صفر پایخان، نویسندگان کتاب حماسه‌های ماندگار هوانیروز در دفاع مقدس، سرتیپ دوم ستاد فرهاد بهروزی، مرحوم سرتیپ دوم ستاد سعید پورداراب، سرتیپ دوم ستاد نبی کریمی، نویسندگان کتاب‌های تقویم تاریخ دفاع مقدس، آقای حسن دری نویسنده کتاب کارنامه نبردهای زمینی، سرتیپ دوم ستاد نصرت‌الله معین‌وزیری نویسنده کتاب‌های تحلیلی بر عملکرد ارتش و تحلیلی بر وقایع صحنه عملیات خوزستان، سرتیپ دوم ستاد مسعود بختیاری نویسنده کتاب عملیات طریق‌القدس، حسین علایی نویسنده کتاب تاریخ تحلیلی جنگ ایران و عراق، مرحوم سرهنگ سید یعقوب حسینی نویسنده کتاب‌های ارتش جمهوری اسلامی ایران در هشت سال دفاع مقدس، نبردهای صحنه عملیات غرب، استان‌های ایلام، کرمانشاه، کردستان، آذربایجان غربی، سرتیپ دوم روح‌الله سروری و سرتیپ دوم ابوالقاسم جاودانی نویسنده کتاب عملیات ثامن‌الائمه (ع)، آقای احمد دهقان، نویسنده کتاب ناگفته‌های جنگ خاطرات سپهد شهید علی صیاد شیرازی، آقای مهدی انصاری و حسین یکتا که از مطالبشان استفاده شده است و تایپ کنندگان سرکار خانم زهرا مقیمیان و فاطمه کهربایی که در نگارش این کتاب یاری‌ام کرده‌اند کمال تشکر و سپاس را دارم. در پایان لازم می‌دانم از حمایت و پشتیبانی دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش به‌خصوص امیر سرتیپ حسین ولی‌وند زمانی و مدیر

انتشارات جناب آقای دکتر حمید همت تشکر کنم که اگر یاری و مدد این عزیزان مخلص و فرهنگی نبود، انتشار کتاب دومین فرماندهی نیروی زمینی ارتش سرلشکر قاسمعلی ظهیرنژاد میسر نمی‌شد، قدردانی کنم.

سرهنگ بازنشسته پیاده ستاد

محمد مطواعی

www.ketab.ir

فهرست مطالب

فصل اول: سر لشکر قاسمعلی ظهیرنژاد که بود	۱۵
سر لشکر محمدولی قرنی و انتصاب سرتیپ ولی الله فلاحی به عنوان فرماندهی نیروی زمینی	۲۲
سرهنگ قاسمعلی ظهیرنژاد و فرماندهی لشکر ۶۴ پیاده ارومیه	۲۳
فصل دوم: اختلافات ایران و عراق، قبل از شروع جنگ تحمیلی	۲۹
فصل سوم: حماسه های انجام گرفته در مقطع فرماندهی سرتیپ قاسمعلی ظهیرنژاد در جنگ تحمیلی	۳۷
عملیات پدافندی در منطقه ی قصر شیرین، سرپل ذهاب و خسروی	۳۸
پدافند در برابر حمله ی قوای ارتش متجاوز عراق به نفت شهر	۴۰
پدافند در برابر حمله ی قوای عراقی در سومار	۴۲
پدافند در مهران به وسیله تیب ۸۴ پیاده خرم آباد، در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹	۴۴
پدافند در پای پل کرخه - شوش با محوریت تیب ۲ زرهی دزفول	۴۶
پدافند در محور سوسنگرد - اهواز	۴۹
پدافند در منطقه حسینیه، با محوریت تیب ۱ زرهی اهواز از لشکر ۹۲ زرهی	۵۵
پدافند در خرمشهر، با محوریت تیب ۱ زرهی اهواز لشکر ۹۲ زرهی	۵۶
* عملیات محدود در پاسگاه سنگی در ۲ مهر ۱۳۵۹	۶۰
جنگ هواپیما و تانک از ۳ مهر ۱۳۵۹	۶۳
شیخون غیوراصلی، در منطقه عملیاتی جنوب، در ۹ مهر ۱۳۵۹	۷۰
تک محدودی به نام عملیات قائم (عج) در ۱۶ مهر ۱۳۵۹	۷۵
عملیات آفندی پای پل کرخه در ۲۳ مهر ۱۳۵۹	۸۳
عملیات پدافندی پای پل کرخه، در ۹ آبان ۱۳۵۹	۸۷
عملیات آفندی آزادسازی سوسنگرد در ۲۶ آبان ۱۳۵۹	۸۹
عملیات آفندی عاشورا در ۲۸ آبان ۱۳۵۹	۹۱

تثیبت ارتش متجاوز عراق	۹۷
عملیات آفندی کلینه و سیدصادق (۱) در ۲۸ آذر ۱۳۵۹	۱۰۲
عملیات آفندی تنگ حاجیان، در ۱۴ دی ۱۳۵۹	۱۰۷
عملیات آفندی نصر (هویزه)، در ۱۵ دی ۱۳۵۹	۱۱۰
عملیات آفندی خوارزم (ضربت ذوالفقار) در ۱۹ دی ۱۳۵۹	۱۳۵
عملیات آفندی توکل در ۲۰ دی ۱۳۵۹	۱۳۷
عملیات آفندی کلینه و سیدصادق (۲) در ۱۵ اسفند ۱۳۵۹	۱۵۸
عملیات آفندی رقابیه در ۲۵ اسفند ۱۳۵۹	۱۶۲
عملیات آفندی چغالوند در ۲۶ اسفند ۱۳۵۹	۱۶۴
عملیات آفندی تپه چشمه (۱) در ۱۵ فروردین ۱۳۶۰	۱۶۸
عملیات آفندی کانال مندلی در ۱۵ فروردین ۱۳۶۰	۱۶۹
عملیات آفندی بازی دراز (۱) در ۲ اردیبهشت ۱۳۶۰	۱۷۴
عملیات آفندی محدود تپه چشمه (۲) در ۱۱ اردیبهشت ۱۳۶۰	۱۷۵
عملیات آفندی الله اکبر (خیبر) در ۳۱ اردیبهشت ۱۳۶۰	۱۷۷
عملیات آفندی خیبر (قوچ سلطان) در ۵ خرداد ۱۳۶۰	۱۸۰
عملیات آفندی فرماندهی کل قوا، خمینی روح خدا، در ۲۱ خرداد ۱۳۶۰	۱۸۳
عملیات آفندی جاده‌ی ماهشهر - آبادان در ۳۱ خرداد ۱۳۶۰	۲۱۵
عملیات آزادسازی نوسود، در شانزدهم تیر ۱۳۶۰	۲۱۶
عملیات آفندی طراح در ۵ مرداد ۱۳۶۰	۲۲۳
عملیات آفندی بازی دراز (۲) رجایی باهنر در ۱۱ شهریور ۱۳۶۰	۲۲۹
عملیات آفندی شهید مدنی در ۲۷ شهریور ۱۳۶۰	۲۳۲
عملیات آفندی ثامن الائمه (ع) در ۵ مهر ۱۳۶۰	۲۳۳
فصل چهارم: سر تیپ قاسمعلی ظهیرنژاد بعد از تعویض شدن از فرماندهی نزا جا	۲۳۹

۲۴۲	آینده جنگ
۲۴۵	تفویض اختیارات مقام رهبری، به سرتیپ قاسمعلی ظهیرنژاد در ۲۳ مهر ۱۳۶۰
۲۵۰	هفته‌ی جنگ
۲۶۱	روز ارتش
۲۶۸	درجه سرلشکری
۲۶۹	پیام رهبری
۲۷۱	واژه‌ها، اصطلاحات نظامی، استان‌ها، شهرها و شرح مختصر مکان‌های مناطق عملیاتی
۲۹۹	منابع و مآخذ